

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/50/2020
Identifikačné číslo spisu: 3218200312
Dátum vydania rozhodnutia: 28.09.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Bajánková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:3218200312.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a členiek senátu JUDr. Jany Bajánkovej a JUDr. Jany Haluškovej, v spore žalobkyne I. T. B., bývajúcej vo F. R., R. R. XXX, zastúpenej JUDr. Zuzanou Józovou Boreckou, advokátkou v Nitre, Sládkovičova 7, proti žalovanému Q. P. T., bývajúcemu v Q. M. Q., P. XXXX/XX, zastúpenému JUDr. Petrom Ďurmekom, advokátom v Bánovciach nad Bebravou, Sládkovičova 1172/34, o obnovu konania, vedenom na Okresnom súde Bánovce nad Bebravou pod sp. zn. 2C/6/2018, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 23. októbra 2019 sp. zn. 19Co/91/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovanému priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalobkyne v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa sa žalobou z 2. marca 2018 domáhala povolenia obnovy konania vedeného na Okresnom súde Bánovce nad Bebravou (ďalej len „súd prvej inštancie“) pod sp. zn. 5C/232/2016, v ktorom súd prvej inštancie rozsudkom z 9. marca 2017 č. k. 5C/232/2016-35 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne z 10. januára 2018 sp. zn. 5NcC/11/2017 zaviazal žalobkyňu zaplatiť žalovanému 2.900,- eur s príslušenstvom. Uviedla, že počas konania sa jej nepodarilo preukázať, že dlh, ktorý mala voči žalovanému, si splnila, nakoľko o tom nemala doklad a žalovaný prijatie finančnej hotovosti poprel. K žalobe na obnovu konania pripojila zápisnicu o výsluchu žalovaného ako svedka - poškodeného zo 16. januára 2018 v trestnom konaní vedenom na Krajskom riaditeľstve PZ v Trenčíne pod sp. zn. ČVS: KRP-17/2-VYS-TN-2017, ktorá podľa názoru žalobkyne preukazuje pravdivosť jej tvrdenia o úhrade uplatnenej pohľadávky žalovanému. Žalobkyňa tento dôkaz, ktorý môže prívodiť pre ňu priaznivejšie rozhodnutie vo veci, nemohla bez svojej viny použiť v pôvodnom konaní, nakoľko v čase vykonania výsluchu už bolo vynesené aj rozhodnutie odvolacieho súdu.

2. Súd prvej inštancie rozsudkom z 5. apríla 2019 č. k. 2C/6/2018-78 povolil obnovu konania vedeného na Okresnom súde Bánovce nad Bebravou pod sp. zn. 5C/232/2016 (výrok I.) a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyne náhradu trov konania v celom rozsahu, a to do troch dní od právoplatnosti

uznesenia o výške náhrady trov konania, ktoré vydá súdny úradník súdu prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku (výrok II.). Na odôvodnenie rozhodnutia uviedol, že z výsluchu žalovaného uskutočneného 16. januára 2018 v trestnom konaní vedenom na Krajskom riaditeľstve PZ v Trenčíne pod sp. zn. ČVS: KRP-17/2-VYS-TN-2017 vyplynulo, že okrem zmluvy o pôžičke z 12. augusta 2016 na sumu 2.900,- eur bola medzi žalobkyňou a žalovaným v ten istý deň uzatvorená aj ďalšia zmluva o pôžičke na sumu 7.000,- eur. Žalovaný vo výpovedi uviedol, že zo zmluvy z 12. augusta 2016 na sumu 7.000,- eur a zmluvy na sumu 2.900,- eur mu žalobkyňa vrátila sumu 5.000,- eur. Výpovedal, že žalobkyňa mu jednoducho doniesla len 5.000,- eur s tým, že druhú časť mu pošle na účet. Žalovaný si to takto sám logicky zadelil časť na tú a časť na tú druhú (zmluvu, pozn. dovolacieho súdu). Skutočnosť, že zo strany žalobkyne došlo k úhrade sumy 5.000,- eur v nadväznosti na zmluvy o pôžičke uzatvorené 12. augusta 2016 súd prvej inštancie považoval za novú skutočnosť vo vzťahu k pôvodnému sporovému konaniu vedenom pod sp. zn. 5C/232/2016, ktorá má priamy dopad na správne zistenie skutkového. Vzhľadom na obsah výpovede žalovaného v trestnom konaní skonštatoval, že žalovaný v pôvodnom konaní neuviedol úplne rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu tak, ako túto povinnosť stanovuje § 150 ods. 1 CSP. Zápisnicu o výsluchu žalovaného zo 16. januára 2018 posúdil ako dôkaz týkajúci sa strán a predmetu pôvodného konania, ktorý žalobkyňa bez svojej viny nemohla použiť v pôvodnom konaní. Argumentoval, že v posudzovanom prípade žalobkyňu zaťažuje dôkazné bremeno na preukázanie skutkového tvrdenia, že pri plnení určila, aby jej úhrada v sume 5.000,- eur bola započítaná na pohľadávku zo zmluvy o pôžičke na sumu 2.900,- eur. Na tomto mieste uviedol, že ak by aj žalobkyňa nepreukázala, že pri plnení sumy 5.000,- eur prejavila vôľu plniť konkrétny dlh, neprešlo právo tohto určenia na žalovaného, keďže ten si nemohol jednostranne určiť, na ktorú zmluvu o pôžičke plnenie žalovanej započíta. V tomto smere poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky (ďalej len „najvyšší súd ČR“) zo 7. júla 2004 sp. zn. 21Cdo/326/2004. Uzavrel, že pri existencii rovnocenných zmlúv o pôžičke uzatvorených v jeden deň s rovnakou lehotou splatnosti a pri rovnakom zabezpečení a rešpektovaní rovného postavenia veriteľa a dlžníka, aby nedošlo k uprednostneniu jedného a ukráteniu druhého, je potrebné postupovať pri započítaní úhrady dlžníka podľa zásady proporcionality. Podaná žaloba by tak bola čiastočne nedôvodná a predmetný dôkaz je spôsobilý privodiť pre žalobkyňu priaznivejšie rozhodnutie vo veci. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

3. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 23. októbra 2019 sp. zn. 19Co/91/2019 rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu na obnovu konania zamietol a rozhodol, že žalovaný má proti žalobkyňi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, a preto bolo potrebné ho zmeniť (§ 388 CSP). V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa v spore vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 5C/232/2016 o. i. namietala, že celú sumu pôžičky vrátane úrokov veriteľovi (žalovanému) vrátila, čo však v konaní nepreukázala. Tvrdenie o úhrade žalobou uplatnenej pohľadávky 2.900,- eur s príslušenstvom tak nie je novou skutočnosťou vo vzťahu k pôvodnému konaniu, ako to uvádza v dôvodoch svojho rozhodnutia súd prvej inštancie, ktorý týmto prijal argumentáciu žalobkyne pre povolenie obnovy konania. V žalobe na povolenie obnovy konania žalobkyňa označila nový dôkaz, a to výsluch žalovaného ako svedka - poškodeného zo dňa 16. januára 2018 v trestnom konaní vedenom na Krajskom riaditeľstve PZ v Trenčíne pod sp. zn. ČVS: KRP-17/2-VYS-TN-2017, z ktorého možno vyvodiť, že svoj dlh voči žalovanému splnila. Tento dôkaz nemohla bez svojej viny použiť v pôvodnom konaní a môže pre ňu privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Odvolací súd v tejto súvislosti skonštatoval, že predpokladom obnovy konania podľa § 397 písm. a/ CSP je skutočnosť, aby dôkazy, ktoré v dobe pôvodného rozhodovania už existovali, nemohla strana sporu použiť bez svojej viny. Právne relevantná je teda nemožnosť použitia dôkazov, nie ich neexistencia, ako tomu je v danom spore, v ktorom odvolací súd v pôvodnom konaní rozhodol 10. januára 2018 a dôkaz, vykonania ktorého sa žalobkyňa domáha, je zo 16. januára 2018. Na záver dodal, že predmetom pôvodného konania bol nárok na zaplatenie 2.900,- eur s príslušenstvom titulom zmluvy o pôžičke uzavretej na sumu 2.900,- eur. Tzv. nový dôkaz sa týka vyjadrenia žalovaného zo 16. januára 2018, ktorý vyšetrovateľovi uviedol, že prvá pôžička poskytnutá žalobkyňi bola 2.900,- eur (o ktorú sa súdia), ďalšia bola 7.000,- eur a okolo 3.000,- eur. Všetky pôžičky jej poskytol v auguste 2016 a od septembra

prestala splácať. Zotrval na tom, že prvá, doposiaľ nevrátená pôžička je 2.900,- eur, keďže predchádzajúca pôžička vo výške 7.000,- eur bola z väčšej časti splatená (žalobkyňa vrátila sumu 5.000,- eur). O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

4. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj ako „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorým znemožnil dovolateľke, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, spočíval podľa jej názoru v tom, že (i) odvolací súd napadnutým rozsudkom prekročil odvolacie dôvody, (ii) žalovaný nikdy nenamietal, že ňou navrhnutý dôkaz (zápisnicu o výsluchu svedka - poškodeného zo 16. januára 2018) nie je možné vykonať, pričom dovolateľke bola odňatá možnosť vyjadriť sa k tejto právnej otázke a (iii) rozhodnutie odvolacieho súdu je nepravdivé a arbitrárne, nakoľko obsahuje zavádzajúce a účelové tvrdenia. Ďalej namietala, že výklad § 397 písm. a/ CSP použitý odvolacím súdom je zužujúci a extrémne nespravodlivý, pretože takáto argumentácia sa v právnej praxi používa iba v prípade, keď súdy žalobu na obnovu konania zamietli z dôvodu, že dôkaz existoval už v čase pôvodného konania a žalobca ho nepoužil, t. j. že nevedomosť o dôkaze, ktorý existuje, nemôže byť dôvodom na obnovu konania. Argumentovala, že § 397 písm. a/ a b/ CSP nezakazuje nový dôkaz. Podstatné je iba to, že skutočnosť, ktorú dokazuje, existovala v čase pôvodného konania. V danom prípade skutočnosť, že dovolateľka 12. septembra 2016 uhradila žalovanému sumu 5.000,- eur existovala v čase rozhodovania v pôvodnom konaní, avšak dokázaná bola až v rámci konania o obnovu konania. S poukazom na uvedené navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na nové konanie alebo aby ho zmenil tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdí a dovolateľke prizná náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia vo výške 100 %.

5. Žalovaný sa v celom rozsahu stotožnil s napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu a dovolanie navrhol odmietnuť.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) žalobkyňa zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je potrebné zamietnuť.

7. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je

dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

12. V posudzovanom prípade dovolateľka uplatnila dovolacie dôvody podľa § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

13. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

14. Dovolateľka poukazuje na skutočnosť, že odvolací súd jej neumožnil vyjadriť sa k právnej otázke týkajúcej sa možnosti, resp. nemožnosti vykonať ňou navrhnutý dôkaz (zápisnicu o výsluchu svedka - poškodeného), čím malo dôjsť k založeniu vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Z obsahu uvedenej námietky možno vyvodiť (§ 124 ods. 1 CSP), že dovolateľka namieta, že odvolací súd postupoval v rozpore s § 382 CSP, podľa ktorého ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili. Citované ustanovenie má predísť vydávaniu tzv. prekvapivých rozhodnutí a vychádza z princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia. Prvou podmienkou použitia § 382 CSP je, že nárok treba posúdiť buď podľa celkom iného právneho predpisu, ako ho posúdil súd prvej inštancie, alebo síce podľa toho istého právneho predpisu, ako ho posúdil súd prvej inštancie, ale podľa iného ustanovenia (iného paragrafu alebo iného jeho odseku). Druhou zákonnou podmienkou, ktorá musí byť splnená súčasne, je, že toto iné zákonné ustanovenie je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, t. j. odvolací súd mieni dané ustanovenie urobiť právnym základom pre rozhodnutie vo veci samej (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1270 - 1273). Dovolací súd považuje túto námietku dovolateľky za neopodstatnenú. Odvolací súd, rovnako ako súd prvej inštancie, aplikoval v danej veci § 397 písm. a/ CSP s tým, že odlišná bola iba jeho interpretácia odvolacím súdom. Z uvedených dôvodov zákonné podmienky na použitie § 382 CSP neboli dané.

15. V súvislosti s námietkou dovolateľky o arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd uvádza, že podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku

ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

16. Dovolací súd konštatuje, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu obsahuje náležité vysvetlenie dôvodov, na ktorých dovolací súd založil svoje rozhodnutie, pričom obsahuje náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že dovolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky. Z rozhodnutia odvolacieho súdu sú zrejmé úvahy odvolacieho súdu, ktoré ho viedli k zmene záveru súdu prvej inštancie o tom, že žaloba na obnovu konania je dôvodná. Odvolací súd jasne vysvetlil, z akého dôvodu nie je dovolateľkou predložený dôkaz (zápisnica o výsluchu svedka - poškodeného v trestnom konaní) spôsobilý privodiť obnovu konania v zmysle § 397 písm. a/ CSP. Rozhodnutie odvolacieho súdu nemožno považovať za arbitrárne, tobôž nie zavádzajúce, pretože je zrozumiteľné a presvedčivo odôvodnené.

17. Pretože konanie pred dovolacím súdom nebolo postihnuté dovolateľkou namietanou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f/ CSP, dovolací súd pristúpil k posúdeniu jej dovolania aj z hľadiska ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu - nesprávneho právneho posúdenia veci dovolacím súdom.

18. Na to, aby dovolací súd mohol pristúpiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v § 431 až § 435 CSP.

19. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou dovolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnú otázku, ktorú dovolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

20. Z obsahu podaného dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) vyplýva, že dovolateľka za podstatnú právnú otázku považuje to, či dôkaz, ktorý by bol spôsobilý založiť dôvod obnovy konania podľa § 397 písm. a/ CSP, musí existovať v čase pôvodného konania. Dovolateľka uviedla, že predmetná právna otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP). O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP (a to z hľadiska všetkých troch procesných situácií upravených v uvedenom ustanovení pod písmenom a/ až c/) rozhoduje dovolací súd, preto posudzoval, tak ako je nižšie uvedené, prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, keďže obdobnou právnou otázkou sa dovolací súd už vo svojej rozhodovacej praxi zaoberal. Vzhľadom na kvalifikované vymedzenie právnej otázky tak, ako to predpokladá § 421 ods. 1 v spojení s § 432 ods. 2 CSP je podané dovolanie prípustné. Následne dovolací súd skúmal, či je aj dôvodné, avšak dospel k záveru, že tomu tak nie je.

21. V danej veci súd prvej inštancie dospel k záveru o dôvodnosti podanej žaloby na obnovu konania podľa § 397 písm. a/ CSP, podľa ktorého proti právoplatnému rozsudku je prípustná žaloba na obnovu konania, ak a/ sú tu skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy týkajúce sa strán a predmetu pôvodného konania, ktoré ten, kto podal žalobu na obnovu konania, bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom

konaní, ak môžu privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Novou skutočnosťou bolo podľa jeho názoru to, že žalobkyňa uhradila žalovanému sumu 5.000,- eur v nadväznosti na zmluvy o pôžičke uzatvorené 12. augusta 2016 a predložený dôkaz - výpoveď žalovaného v trestnom konaní zo 16. januára 2018 je spôsobilý privodiť pre žalobkyňu priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Odvolací súd sa s uvedeným záverom nestotožnil, pretože označený dôkaz v čase rozhodnutia odvolacieho súdu v pôvodnom konaní (ešte) neexistoval.

22. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu z 29. septembra 2009 sp. zn. 2Cdo/96/2008. V tomto prípade dovolateľ, domáhajúci sa obnovy konania, namietal nesprávnu identifikáciu parciel Správy katastra Prešov z 20. októbra 1995, teda stotožnenie parciel s pozemkníkným stavom. O nesprávnom stotožnení parciel sa objektívne dozvedel až z geometrického plánu vyhotoveného 22. marca 2007. O nesprávnej identifikácii parciel v pôvodnom konaní nevedel, a preto sa jedná o novú skutočnosť, ktorú nemohol bez svojej viny použiť v pôvodnom konaní a táto skutočnosť môže pre stranu privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci. V odôvodnení uznesenia dovolací súd uviedol nasledovné: „Dovolací súd sa stotožňuje s právnym záverom odvolacieho súdu, že súd musí v konaní o návrhu na obnovu konania prihliadať aj na to, prečo účastník nespĺnil v pôvodnom konaní povinnosť tvrdenia. Pokiaľ účastník zo svojej viny neuplatnil určitú skutočnosť v pôvodnom konaní, je vylúčený aj s dôkazmi, ktoré majú túto skutočnosť preukázať. Na účastníkovi občianskeho súdneho konania teda je, aby dbal o ochranu svojich práv aj tým, že úplne a pravdivo opíše všetky skutočnosti rozhodujúce pre konanie vo veci. Účastník je povinný starať sa o to, aby rozhodujúce skutočnosti boli súdu predložené, aby na ne aj označil dôkazy. U toho, kto má byť vlastníkom nehnuteľnosti sa predpokladá aj vedomosť o tom, čoho je vlastníkom, v akom rozsahu a ako mohol realizovať oprávnenia vlastníka, t. j. predmet svojho vlastníctva v medziach zákona držať, užívať a požívať jeho plody a úžitky a nakladať s nim. Pri takomto predpoklade je vylúčené, aby bolo možné skutočnosti vyplývajúce z geometrického plánu zo dňa 22.3.2007 považovať za také, ktoré neboli známe vlastníkovi, prípadne tomu, kto si robil vlastnícke nároky už v čase pôvodného konania a že by tieto skutočnosti nemohol bez svojej viny použiť v súdnom konaní.“

23. Dovolací súd má za to, že právny záver vyjadrený vo vyššie citovanom rozhodnutí je aplikovateľný aj v posudzovanej veci. Skutočnosti, rozhodnutia a dôkazy môžu byť dôvodom obnovy konania podľa § 397 písm. a/ CSP iba v prípade, ak sú pre stranu, ktorá sa obnovy konania domáha, v porovnaní s pôvodným konaním nové, t. j. že strana ich nemohla včas použiť v pôvodnom konaní bez svojej viny, pretože o nich nevedela a nesplnenie povinnosti dané skutočnosťou tvrdiť a predkladať o nich dôkazy z procesného hľadiska nezavinila. S poukazom na § 217 ods. 1 CSP musí ísť vždy o skutočnosť, ktorá nastala do doby vyhlásenia rozsudku, pretože iba na takú mohol súd prihliadať v pôvodnom konaní (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo/321/2003). Inými slovami ide o prípady, keď skutočnosti, rozhodnutia a dôkazy už v dobe pôvodného konania síce existovali, ale strane neboli známe, takže ich ani pri svojich procesných úkonoch netvrdila a nenavrhovala ako dôkazy. Nejde o také skutočnosti, resp. skutkové okolnosti, ktoré nastali po právoplatnom skončení veci a ktoré do tej doby ešte neexistovali, a teda v čase rozhodovania súdu nemali na zistenie skutkového stavu žiadny vplyv. Odvolací súd tak správne uzavrel, že vo vzťahu k prípustnosti obnovy konania podľa § 397 písm. a/ CSP je právne relevantná iba nemožnosť použitia určitého dôkazu a nie jeho neexistencia. Dôkaz, v tomto prípade zápisnica o výsluchu žalovaného spísaná až po rozhodnutí odvolacieho súdu v pôvodnom konaní, nie je spôsobilý založiť dôvod obnovy konania podľa § 397 písm. a/ CSP. Dovolanie tak neopodstatnene smeruje proti takému rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nespočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 2 CSP).

24. Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že podané dovolanie je síce prípustné, ale nie je dôvodné, a preto ho ako celok zamietol (§ 448 CSP).

25. Žalovaný bol v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešný (§ 255 ods. 1 CSP) a vznikol mu nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262

ods. 2 CSP).

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.